

Програми који незапосленима омогућавају приступ послу¹

Неколико различитих врста програма учења кроз рад могу се користити да би се незапосленима и онима који су у угроженом положају на тржишту рада омогућили приступ раду и радном искуству. Тиме се појединцима помаже да развијају вештине које су им се можда изгубиле током дугих периода незапослености, незапослени ступају у контакт с правим послодавцима и смањују се шансе за губитак посла међу онима који спадају у ризичну групу због ниског нивоа образовања или других неповољних фактора у односу на тржиште рада. Сваки такав програм може им побољшати изгледе за запошљавање.

У Аустрији, практиковање организовано под програмом „Supra-company“ обезбеђује исти акредитовани курикулум као и стандардно практиковање. Полазници завршавају „Supra-company“ практиковање за три године после којег обично полажу завршни испит ако у међувремену нису у могућности да се пребаце на практиковање у неком предузећу. Као и у случају редовног практиковања, „Supra-company“ практиковање комбинује знање стечено на колеџима с практичним радним искуством које се углавном стиче у радионицама које води давалац обуке (да би се сумулирало окружење у некој компанији). То се допуњује дванаестонедељном праксом у компанији сваке године.

У Фландрији (Белгија), програмом Индивидуалне обуке у предузећу незапослени се постављају у неко предузеће на период од месец дана до шест месеци. Послодавци бирају незапослене кандидате и обезбеђују им обуку која задовољава потребе конкретног радног места. Програм се спроводи под условом да се незапосленом понуди посао на крају обуке. Незапосленом полазнику плаћа се накнада у висини његове уобичајене накнаде за незапослене, као и бонус за продуктивност који се увећава током обуке.

Мароко користи практиковање као планирани део стратегије за решавање проблема незапослености младих. Намењено је онима који су напустили школовање и нису довољно квалификовани да похађају главне облике иницијалног средњег стручног образовања (програми учења у школама или дуалног образовања). Обука се углавном (80% времена) одвија на радном месту, а обука у учионици се одвија у центрима који се разликују од обичних стручних школа. Практиковање се нуди за 128 занимања, с тим да у највеће секторе спадају пољопривреда, занатска производња, туризам и угоститељство и занатске услуге. Након завршеног практиковања стиче се најнижа квалификација у националном систему квалификација.

У оквиру европске Иницијативе за давање прилике младима (Youth Opportunities Initiative), обезбеђено је 1,3 милиона евра као техничка помоћ Европском социјалном фонду да би се помогло земљама чланицама да развију нове програме практиковања и обуке на радном месту, или унапреде постојеће, с акцентом на оне који су највише удаљени од тржишта рада.

Приликом осмишљавања програма намењених незапосленима и онима у неповољном положају, законодавцима се намеће неколико питања.

¹ Извод из публикације *Work-based Learning, a handbook for policy makers and social partners in ETF partner countries*, European Training Foundation, 2014

- Који је профил циљне групе? Рецимо, они који су напустили школу или матурирали; појединци с посебним потребама.
- Који је циљ програма? Рецимо, часови за надокнаду градива; интеграција у главне токове стручног образовања; обезбеђивање брзог уласка на тржиште рада; усавршавање; преквалификација.
- Којим методама се могу решавати конкретни захтеви циљне групе? Рецимо, педагошким методама; прилагодљивим курикулумима; индивидуализацијом начина учења; партнерствима с кључним заинтересованим странама; механизмима финансирања; одговарајућим окружењима за обуку.
- Постоје ли добре праксе на чијим темељима се могу развијати нови програми? Да ли су слични програми од раније или из других географских подручја довели до конкретних успеха, односно да ли је примећен ефекат замене редовне радне снаге циљном групом?